

ВИСНОВОК

наукового керівника дисертаційної роботи *Лященко Віри Михайлівни* на тему: «Формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність наукового дослідження Лященко В.М. не викликає сумнівів, оскільки в Україні реорганізовано наявну мережу психолого-медико-педагогічних консультацій та розпочато створення інклюзивно-ресурсних центрів. Отже, формування професійної компетентності фахівців є однією з умов успішної фахової діяльності, водночас – запорукою ефективного розвитку інклюзивної освіти в країні. Саме тому для вдалої реалізації інклюзивного складника освітньої реформи Україна потребує кваліфікованих і професійних фахівців, які вміють працювати в інклюзивно-ресурсних центрах.

Важливість і актуальність дисертаційного дослідження В.М. Лященко обумовлюється високим рівнем запитів сучасного суспільства щодо професійної компетентності педагога та недостатнім рівнем розвитку системи формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти й забезпечення її ефективного функціонування, а також необхідністю впровадження науково обґрунтованої системи формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та відсутністю прикладних розробок і моделей її формування.

Дисертацію виконано як складову частину комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (ДР № 0120U104987), кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Науково-методичні засади підготовки педагогів до здійснення здоров'язбережувального, корекційно-реабілітаційного та психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами» (ДР № 0120U103148), кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Науково-методичні засади підготовки педагогів до навчання і виховання осіб з особливостями психофізичного розвитку» (ДР № 0120U102677). Тема дисертації затверджена Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 2 від 28.02.2019 р.).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

уперше обґрунтовано теоретичні й методичні засади формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти; змодельовано систему формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної

освіти; оновлено зміст освітніх програм із курсів підвищення кваліфікації фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; поєднано традиційні та інноваційні форми й методи навчання цієї категорії педагогічних працівників;

удосконалено зміст базових понять («компетентність», «професійна компетентність», «інклюзивно-ресурсний центр», «фахівець інклюзивно-ресурсного центру», «післядипломна освіта»); методику й діагностичний інструментарій формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; зміст поняття «професійна компетентність фахівців інклюзивно-ресурсних центрів»;

набули подальшого розвитку компоненти, критерії, показники сформованості компонентів за критеріями та рівні сформованості професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; науково-методичне забезпечення формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів аргументоване розробленням, оновленням, удосконаленням і впровадженням у процес післядипломної підготовки фахівців інклюзивно-ресурсних центрів (2018 – 2021 рр.):

– освітніх програм курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників із питання інклюзивної освіти; учителів спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів, сурдопедагогів, тифлопедагогів, корекційних психопедагогів (олігофренопедагогів), логопедів, практичних психологів і соціальних педагогів; комплексної програми підвищення кваліфікації фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; освітньої програми короткотривалих курсів підвищення кваліфікації; програм тематичних спецкурсів; програм науково-практичних семінарів, вебінарів, обласного спеціалізованого тренінгу для різних категорій педагогічних працівників закладів освіти.

Результати проведеного педагогічного експерименту свідчать про успішність та результативність представленого дослідження.

Матеріали роботи впроваджувалися у освітній процес Харківського національного педагогічного університету ім.Г.С.Сковороди, а також у Комунальному вищому навчальному закладі «Харківська академія неперервної освіти», де В.М. Лященко викладає слухачам на курсах підвищення кваліфікації, а також організовує і проводить різні форми методичних заходів у межах діяльності Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти, а саме: Школи фахівців інклюзивно-ресурсних центрів за напрямками, для яких розробила авторські програми.

Результати дослідження було впроваджено й у інших закладах: Полтавському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти імені М. В. Остроградського, Тернопільському обласному комунальному інституті післядипломної педагогічної освіти, Вінницькій академії безперервної освіти.

Під час роботи над дисертацією В.М. Лященко працювала наполегливо і цілеспрямовано. Надруковано необхідну кількість праць, більшість із яких – одноосібні.

Дослідження проводилось В.М.Лященко впродовж 2018-2021 років. Зацікавленість до формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти В.М. Лященко почалася під час її роботи завідувачем Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти». Це допомогло їй не тільки опанувати теоретичний матеріал, а й здійснити педагогічний експеримент з впровадження варіативності організаційних і методичних форм навчання фахівців інклюзивно-ресурсних центрів у курсовий і міжкурсовий періоди, що дозволило ефективно розв'язати поставлені завдання дисертаційної роботи.

Необхідно відзначити високу працездатність В.М. Лященко. Навчаючись в аспірантурі, вона щорічно виконувала у повному обсязі індивідуальний план роботи аспіранта. За час навчання в аспірантурі В.М.Лященко проявила себе як наполегливий, працьовитий науковець. Вона досконало володіє сучасними методами педагогічних досліджень, що й відобразилося в успішно проведеному нею педагогічному експерименті.

В.М.Лященко виявила здібності до творчого наукового пошуку, на високому рівні оволоділа методами науково-педагогічних досліджень, роботи з науковою літературою та сучасними інформаційними джерелами. В.М.Лященко можна охарактеризувати як високопорядну, відповідальну, принципову, креативну, вимогливу до себе та інших людину, яка користується заслуженим авторитетом серед своїх колег та слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Таким чином, результати дисертаційного дослідження В.М. Лященко є аргументованими, переконливими, засвідчують її високу професійну підготовку. Сумлінно виконане дослідження, високі моральні якості здобувача дозволяють рекомендувати дисертацію В.М. Лященко до захисту.

Науковий керівник
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри здоров'я людини,
реабілітології і спеціальної психології
ХНПУ імені Г.С.Сковороди

Олена КАЗАЧІНЕР

20.06.2023 р.

печатка закладу

